

การพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง*
THE DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE MODEL FOR SCHOOL
ADMINISTRATION, OFFICE AREA CHONBURI RAYONG SECONDARY
EDUCATION

รักชนกชรินทร์ พูลสุวรรณนที¹, ภูมิภควัชจ ภูมพงศ์คชศร², อมรรัตน์ พันธังาม³, จำรัส แจ่มจันทร์⁴,
วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย⁵, และ ชินวงศ์ ศรีงาม⁶

Rakchanokcharin Poonsuwanntee¹, Phumphakhawat Phumphongkhochasorn², Amomrat Phanngam³, Chamras Jamchan⁴,
Weerawat Pattanakunchai⁵ and Chinnawong Srinagam⁶

¹⁻⁶วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹⁻⁶College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding author E-mail: phumphakhawat.ps@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน 2) เพื่อการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ระยะที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 50 คน ระยะที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง

* Received 27 June 2023; Revised 29 June 2023; Accepted 29 June 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านหลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงไปคือด้านหลักการฝึกอบรมและการพัฒนา 2. การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4) แนวการประเมินรูปแบบและ 5) ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่จัดทำขึ้นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากและเมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป 3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, นวัตกรรม, การบริหารโรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the operational conditions of school administration innovation, 2) to develop a school administration innovation model, and 3) to assess the feasibility of developing a school administration innovation model. The samples used in the Phase 1 study consisted of: Administrators of schools, Office of Secondary Education, Chonburi, Rayong, Academic Year 2022, number 50, civil servants, teachers who act as head of academic work group, School, Office of Secondary Education, Chonburi, Rayong, number 50 people. In the second phase, 9 respondents in the focus group discussions used in data analysis were quantitative data such as percentage, mean and standard deviation and experts by means of essay summaries.

The study found that; 1) The overall results of the analysis of the development of school administration innovation model were at a very good level. The aspect with the highest average was the principle of learning

organization. Followed by training and development principles. 2) The development of the school administration innovation model consisted of 5 components: 1) the principles of the model, 2) the objectives of the model, 3) methods of operation of the model, 4) guidelines for evaluating the model, and 5) results from its use. The overall level of opinions of the experts prepared was appropriate at a high level and when considering each eye, it was found that every eye had a higher level of evaluation. 3) The results of the analysis of opinions of experts and experts found that the assessors had the overall opinions at the highest level when considering in terms of all aspects found that they were at the highest level.

Keywords: Model Development, Innovation, School Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาว่าประเทศไทยจะต้องเข้าสู่วงจรของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูงพลังอำนาจของชาติจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยพลังอำนาจของคนที่มีความรู้เท่านั้น การศึกษาจึงมีความสำคัญสูงสุดในการสร้างชาติ (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542)

การบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่จะช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จสูงสุดโดยการใช้ทฤษฎีการบริหารมาประยุกต์ใช้ หรือกระบวนการบริหารซึ่งการบริหารที่ดีจะต้องอาศัยทักษะและกระบวนการการบริหารงานเป็นหลัก ตลอดจนการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งหลักการบริหารงานของโรงเรียนจะประกอบไปด้วยงาน 4

ด้าน อันประกอบไปด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป โดยหลักของการบริหารงานทั้ง 4 ด้านโดยการบริหารงานทั่วไปและต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองเป็นอย่างมากของการบริหารงานทั่วไปและมีข้อปฏิบัติมากมายที่จะต้องให้ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานในด้านต่างๆให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างสูงสุดโดยจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานให้ผลงานที่จะได้ออกมานั้นเป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2545)

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพ เชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ว่า "มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง" การกระจายอำนาจดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ทำให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School based management : SBM) ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

การบริหารงานของสถานศึกษาจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งผู้เรียนมุ่งหวังให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี มีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้อง

คอมพิวเตอร์ ห้องประชุม หรือแม้กระทั่งห้องอาหารก็ตาม ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างพอเพียง เช่น บันไดขึ้นลง โต๊ะเก้าอี้ ห้องส้วม แม้กระทั่งระบบป้องกันเพลิงไหม้ และสัญญาณเตือนภัยต่างๆ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ทางเดินระหว่างตึก ที่นั่งรอระหว่างเรียน เป็นต้น เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด อาคารและสถานที่ของสถาบัน การศึกษามีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้ใช้งานเป็นอย่างมาก การวางแผนด้านการจัดการอาคารและสถานที่จึงที่เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยสะดวก ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่องานด้านนี้ไม่น้อยไปกว่าด้านอื่นๆ ภายในสถานศึกษา เพราะเป็นแหล่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครูผู้สอนให้เป็นแหล่งถ่ายทอดวิทยาการของชุมชน อาคารและสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยจึงเป็นงานที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องพิจารณาพิจารณาพิถีพิถันและบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545)

จากความสำคัญและปัญหาการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นจึงนับเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งทั้งในแง่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลและยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและจะต้องมีการศึกษาการพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สำหรับเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 2) เพื่อการพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของการพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ระยะดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน และข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 50 คน รวม 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะปลายปิด เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ฯ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Server Research) ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน และข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 50 คน รวม 100 คน

3.2 ระยะที่ 2 การวิจัยแบบการจัดกลุ่มสนทนาประเด็นเฉพาะ (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

3.3 ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของร่างการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองเป็นการ

วิจัยแบบ (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ชำนาญการ จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมแนวคิดทางทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นคำถาม ในแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการวัดระดับดำเนินการพัฒนารูปแบบ นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการวัดระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 4 ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการวัดระดับการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานนวัตกรรมพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหาร โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน ส่วนมากประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 65 ตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 63.5 และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 52.33

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานนวัตกรรมการพัฒนารูปแบบ นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงไป คือ ด้านหลักการฝึกอบรมและการพัฒนาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วมและรายด้านพบว่า

1.2.1 ด้านหลักการจัดโครงสร้างองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความมุ่งมั่น และเชื่อว่าการจัดโครงสร้างองค์กรจะเป็นแรงบันดาลใจ ในการสร้างนวัตกรรมรองลงไป คือ การจัดโครงสร้างองค์กรมีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกัน สร้างสรรค์นวัตกรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ ความสำคัญต่อการจัดโครงสร้างองค์กรมีความรู้สึกร่วมที่เป็นอันหนึ่งเดียวกัน

1.2.2 ด้านหลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมอยู่ใน ระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานรองลงไปคือโรงเรียนมีการกระจายอำนาจ การ จัดการศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแสดงภาระงานที่ ตรวจสอบได้

1.2.3 ด้านหลักการฝึกอบรมและการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือจัดการอบรมและสร้างประสบการณ์ในการ พัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ รองลงไป คือโรงเรียนได้จัดให้บุคคลได้ไปดูงานหรือศึกษานอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับนวัตกรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดเตรียม อุปกรณ์ต่างๆ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น e-learning ให้บุคคลในองค์กรได้เรียนรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรม

1.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาย่อยเสมอรองลงไป คือเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิดค้น สิ่งประดิษฐ์หรือกระบวนการทำงานใหม่ๆและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เปิดโอกาสให้ บุคลากรปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ด้านหลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือระบบที่จะสามารถเข้าถึง และรวบรวมข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนรองลงไป คือมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการดำเนินงานโครงการต่างๆทั้งภายในภายนอกโรงเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีนโยบายมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2.1 รูปแบบนวัตกรรมการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

2.1.1 หลักการของรูปแบบ

2.1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

2.1.3 วิธีดำเนินงานของรูปแบบ

2.1.4 แนวการประเมินรูปแบบ

2.1.5 ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบ

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่จัดทำขึ้นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากและเมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไประยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดด้านความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดด้านความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้ ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านหลักการฝึกอบรมและการพัฒนาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษามีความเอาใจใส่ด้านการพัฒนาด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2554) และรางวัลคุณภาพแห่งชาติยุโรป (2553) กล่าวว่าการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญในด้านสารสนเทศ รวมทั้งการจัดการความรู้ของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร และจัดการสารสนเทศความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งสอดคล้องกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ประเทศญี่ปุ่น เดมมิ่ง ไพรซ์ ซึ่งกล่าวว่าความสามารถในการจัดเก็บและเครือข่ายสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกกำหนดสถานะของการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางสถิติ มาสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ความสามารถในการใช้สารสนเทศสาธารณะของการใช้ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับกระบวนการรวบรวมข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2554) กล่าวว่าเป็นการมุ่งเน้นการจัดการในด้านสารสนเทศและการใช้ข้อมูลเทียบเคียงและการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในทุกๆระดับขององค์กร การจัดระบบสารสนเทศ การเปรียบเทียบกับคู่แข่งและสิ่งที่ดีที่สุดสอดคล้องกับบาร์บารา (Barbara, 2009) พบว่าในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานั้น คือการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนการเพิ่มทักษะการสอนให้ครู ผู้บริหาร โรงเรียน สนับสนุนและส่งเสริมด้านทรัพยากรงบประมาณรวมทั้งให้ครูได้พัฒนาการสอนของตนอยู่เสมอ และในการปรับองค์กรให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรวมกันในการผสมผสานความสามารถของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศและความสามารถของคนเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับชวน ภารังกุล (2552) ได้วิจัยเรื่อง งานวิจัย นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 43 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 564 คน ผลการวิจัยพบว่า มีพหุองค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตกจำนวน 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนานวัตกรรม 3) การกระจายอำนาจ 4) การวางแผน 5) การจัดการความรู้ 6) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 8) การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 9 องค์ประกอบ ที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และรายด้านพบว่า 1) ด้านหลักการจัดโครงสร้างองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความมุ่งมั่น และเชื่อว่าด้านหลักการจัดโครงสร้างองค์กรจะเป็นแรงบันดาลใจ ในการสร้างนวัตกรรมรองลงไป คือมีกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญต่อด้านหลักการจัดโครงสร้างองค์กรมีความรู้สึกร่วมที่เป็นอันหนึ่งเดียวกัน 2) ด้านหลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานรองลงไป คือโรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการอยู่เสมอและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ครู บุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถทักษะประสบการณ์เป็นหลัก 3) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือจัดการอบรมและสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ รองลงไปคือโรงเรียนได้จัดให้บุคคลได้ไปดูงานหรือศึกษานอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับนวัตกรรมและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น e-learning ให้บุคคลในองค์กรได้เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม 4) ด้านการมีส่วนร่วมในนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขปัญหาอยู่เสมอรองลงไป คือเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือกระบวนการทำงานใหม่ๆและข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ เปิดโอกาสให้บุคลากรปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือระบบที่จะสามารถเข้าถึง และรวบรวม

ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนรองลงไป คือมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการดำเนินงานโครงการต่างๆทั้งภายในภายนอกโรงเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีนโยบายมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ และ มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมในการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้โรงเรียนสามารถเติบโตและพัฒนาไปในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและสังคม นวัตกรรมที่ดีสามารถช่วยให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้นได้ ดังนั้น นี้คือองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนโดยการใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลโดยโรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ เช่น ระบบฐานข้อมูลครู-นักเรียน ระบบการจัดการสารสนเทศการเรียนรู้ และระบบการติดตามและวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูลและการตัดสินใจ และการใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์: โรงเรียนสามารถใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนาทักษะให้กับนักเรียน แพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถให้บทเรียนที่ก้าวหน้ามากขึ้น และให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ควรมีนโยบายให้สถานศึกษาโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้พัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. จากสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อเสนอการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่เชื่อมั่นได้ว่าจะมีความเหมาะสมมีประโยชน์และเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงซึ่งกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนถือได้ว่าอาศัยกระบวนการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหาร

สถานศึกษาควรนำรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนจากการวิจัยไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาให้ชัดเจนมากขึ้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้กับกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษามากขึ้นเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินงาน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น e-learning ให้บุคคลในองค์กรได้เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม
4. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนโดยการสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น
5. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสนับสนุนควรส่งเสริมสนับสนุนครูโดย มีนโยบายมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ และ มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้
6. โรงเรียนควรมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยกับการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องศิลปะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศึกษารูปแบบการพัฒนาที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรมด้านสังคมเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม
2. ศึกษาแบบการบริหารและภาวะผู้นำของผู้บริหารและสมรรถนะของบุคลากรเกี่ยวกับบทบาททักษะและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนที่เอื้อต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโรงเรียน
3. รัฐบาลควรลงทุนจัดสรรสื่อ IT มาให้กับโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ทินแยง. (2551). รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบการเรียนรู้แบบคนละชั้น โรงเรียนบ้านแม่กองแป แม่ฮ่องสอน. แม่ฮ่องสอน: โรงเรียนบ้านแม่กองแป.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). วิกฤตคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก. เรียกใช้เมื่อ 21 สิงหาคม 2555 จาก <http://www.kriengsak.com/node/1880>
- เกษม วัฒนชัย. (2545). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- ขวัญใจ ตรีบุรุษ. (2548). การบริหารโรงเรียนเทศบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศในเขตการศึกษา 3 และ 4. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัตติยา ดวงสำราญ. (2552). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2546). ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR. วารสารครุศาสตร์, 1(32), 1-19.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2541). การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย ใน ทศพร ศิริสัมพันธ์ (บรรณาธิการ), เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนภารังกุล. (2552). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตก. ใน วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2556). การศึกษาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทศนา แชมมณีและคนอื่นๆ. (2547). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). การบรรยายรายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษาเรื่อง “รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ”. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). วิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ประหยัด สุขสำราญ. (2555). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระมหาสุทิตย์อากาศโร. (2548). เครือข่ายธรรมชาติความรู้และการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พรทิพา เหลืองวัฒนกิจ. (2549). ผู้ประกอบการกับการพัฒนานวัตกรรมในพลวัตนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สมานอัสวภูมิ. (2550). การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2,83-84.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2549). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อุษากการพิมพ์.
- อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์. (2554). การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.